

Kerk en Wereld Jaarverslag

Meer verbonden dan gescheiden

'Verschillen hoeven geen
belemmering te zijn om
goed samen te leven'

- > **Geloof achter de tralies**
- > **Het morele dilemma
van euthanasie**
- > **Onderzoek naar racisme
binnen kerken**
- > **Helen door pijnlijke
plekken aan te raken**

KERK EN WERELD

Commissie Fonds Kerk en Wereld
Juni 2023

2022

Inhoud

Voorwoord	3
Thema: Verbinden	4
Geloof achter de tralies	5
Gist: waar je geloof met je lijf ervaart	7
Thema: Christelijk geloof actualiseren en praktiseren	9
Gods Koninkrijk in je wijk	9
Theatervoorstelling 'Lang zal hij leven'	11
Thema: Ontmoeting tussen levensbeschouwingen	14
Grote vragen en grote inzichten	14
Veelkleurige Religies Rotterdam	17
Update Tenderwinnaars	19
KOMunity	19
ViaJacobi	22
Expositie van Betekenis	24
Een vruchtbare tuin op de Floriade	26
Onderzoek naar racisme binnen kerken	28
Jongerenprijs 2023	29
Vooruitblik 2023 en 2024	30
Overzicht gesubsidieerde projecten in 2022	31

Colofon

Dit jaarverslag 2022 is een uitgave van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland.

Samenstelling, tekst en eindredactie:

Christianne Holwerda | Waarde in Beeld
Shanna van den Bosch | Shanna van den Bosch Copywriting
Nadine Folkers | Kracht Communicatie

Projectcoördinatie, beeldredactie en productiebegeleiding:

team Communicatie & Events
Protestantse Kerk in Nederland, Utrecht

Vormgeving:

Nilsson Agency, Goes

Drukwerk:

MMC Print, Utrecht

Contact

Kerk en Wereld, p/a Protestants Landelijk Dienstencentrum
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht
(030) 880 1628 / 1880
kerkenwereld@protestantsekerk.nl

www.kerkenwereld.nl

Foto: Pauw Media

Voorwoord

Een verandering bij mensen

Als ik dit schrijf is het lente en laten alle bomen weer nieuwe, frisgroene blaadjes zien. Narcissen en krokussen ontluiten, uit de bruine knoppen van fruitbomen springt veelkleurige bloesem tevoorschijn. Ik vind het een mooie metafoor voor hoe het gaat met onze projecten: er is na een heel pittige periode voor veel projecten toch weer veel nieuws ontkomen. Denk aan de bezinning over gevangenen en wat geloof voor hen betekent in Veenhuizen. Of de exposities van ons Tenderproject Expositie van Betekenis. Het ene project trekt busladingen vol belangstellenden, het andere gaat de diepte in met een veel kleinere groep. En beide roepen verwondering op, zetten aan tot doordenken, gaan aan de slag met het geloof, en bewerken uiteindelijk ook iets van een verandering bij mensen. En daar zijn we naar op zoek bij Kerk en Wereld. Het is mooi om dat te zien. Dat lukt jammer genoeg niet altijd, en soms komen projecten niet van de grond, of bereiken de initiatiefnemers minder effect dan ze voor ogen hadden met het project.

Als Fonds denken we daarom ook na over de vraag of wij daarin wat kunnen betekenen: in de ontwikkeling van een idee, of het signaleren van een probleem of kans, naar een kansrijk project. Via onze website en social media delen we in ieder geval al mooie projecten, en veel van onze projectpartners zijn maar wat graag bereid om te delen met anderen wat zij in het project hebben geleerd.

Aarzel dus niet om bij ons gegevens op te vragen van een project of een van de suggesties uit dit Jaarverslag te bekijken om meer informatie te krijgen. We hopen dat je geïnspireerd raakt om zelf aan de slag te gaan of mee te doen. Samen verbinden we Kerk en Wereld: door projecten, door de ondersteuning daarvan en door jouw belangstelling hiervoor!

Marieke den Braber

Voorzitter commissie Fonds Kerk en Wereld

Zelf subsidie aanvragen?

Ga naar kerkenwereld.nl en download het vernieuwde aanvraagformulier.

Thema's van Fonds Kerk en Wereld

Elk project dat subsidie ontvangt van Fonds Kerk en Wereld moet aansluiten bij een van de vastgestelde thema's:

Verbinden

Christelijk geloof actualiseren en praktiseren

Ontmoeting tussen levensbeschouwingen

In dit jaarverslag laten we van elk thema twee projecten zien ter inspiratie.

Thema:

Verbinden

Het is een groot goed dat we in Nederland zoveel verschillende culturen, interesses, overtuigingen en tradities hebben. Die rijkdom kent echter ook een keerzijde: het kan moeilijk zijn om de diversiteit te overbruggen. Fonds Kerk en Wereld wil graag projecten financieel ondersteunen die zich inzetten voor het verbinden van tegenstellingen, vanuit een christelijke traditie waar het draait om te leven in verbondenheid met elkaar en met God.

Het Nationaal Gevangenis­museum Veenhuizen
Project: BEZIN.

Geloof achter de tralies

Vandaag de dag valt er op geloofsgebied genoeg te kiezen in de Nederlandse gevangenis. Kon je vroeger alleen naar de pastoor, de dominee of de rabbijn, tegenwoordig zijn er ook de orthodoxe priester, de humanistisch raadsman, de imam, de pandit en de boeddhistisch geestelijk verzorger.

Net als in de samenleving bestaan in de gevangenis verschillende geloofsrichtingen naast elkaar. Het is een wettelijk recht om tijdens detentie het eigen geloof vrij te beleven. Maar hoe werkt dat in de praktijk? Wat doen geestelijk verzorgers en hoe is dit van waarde voor gedetineerden?

Onzichtbaar aspect van detentie

Met de tijdelijke expositie BEZIN, biedt het Nationaal Gevangenis­museum een onafhankelijke blik op een voor velen onbekend en onzichtbaar aspect van detentie: de geestelijke verzorging. Wat er achter de muren van de gevangenis gebeurt, zien we namelijk meestal niet.

In de subsidieaanvraag werd dit mooi beschreven: "We vergeten weleens dat daar mensen zitten zoals wij,

met een verleden, een heden en een toekomst. Alleen zij hebben ook met een delict te maken waarmee in het reine moet worden gekomen. Dit inzichtelijk maken, verzacht (voor)oordelen en vergroot begrip van de maatschappij. Het biedt hoop om te geloven dat dit begrip zal bijdragen aan de tolerantie in de samenleving."

Geestelijk verzorgers aan het woord

Van oudsher vormt religie een belangrijk onderdeel binnen de gevangenis. Het werd lange tijd gezien als hét middel om van gevangenen een beter mens te maken. De christelijke en joodse geestelijke verzorging werd in de loop der jaren uitgebreid met geestelijke verzorging van andere grote wereldreligies.

De doelstelling en missie van een geestelijk verzorger kunnen verschillend zijn en zijn soms ook afhankelijk van de religie. Voor hen allemaal is de individuele begeleiding van gedetineerden een belangrijke taak. In de expositie BEZIN, komen meerdere geestelijk verzorgers vanuit verschillende religieuze overtuigingen aan het woord. In dit artikel belichten we er drie.

Meer dan een expositie

BEZIN, bestaat naast de te bezoeken expositie ook uit bijeenkomsten en filmavonden, in samenwerking met het Filmfestival Veenhuizen. Zo organiseerden de initiatiefnemers kort na de opening van BEZIN, een avond waarbij geïnteresseerden de tentoonstelling bekeken, genoten van een diner in het museum­restaurant en vervolgens met de Boevenbus naar de Koepelkerk in Veenhuizen reden om daar een film te bekijken.

Orthodox priester Basilios

“Geestelijk verzorger zijn is een missie. Ik wil mensen helpen om niet alleen te dromen van naar buiten gaan, maar ook een reis naar binnen te maken. Om zichzelf te vinden en te begrijpen en te ontdekken wat de essentie is van de aanwezigheid van God in hun leven.”

Pandit Adiep

“Een van de uitgangspunten van het hindoeïsme is dat je je dienstbaar opstelt naar je medemens, ongeacht wat iemand heeft gedaan. Hindoe-gedetineerden kunnen worstelen met hun culturele tradities, normen en waarden. Ik ga met ze in gesprek en help hen bouwen aan een goed leven vanuit hun eigen identiteit in een complexe, westerse samenleving.”

Pastor Marian

“In mijn werk kom ik mensen tegen in al hun kwetsbaarheid. Ik kijk naar gedetineerden als pastor, met zorg voor hun welzijn, hun geweten, hun pijn en hun toekomst. Ik inspireer hen tot zelfreflectie: kijken naar jezelf met een kritische blik, maar ook met een milde blik. In het vertrouwen en in de hoop dat het goede dat er in iemand is tevoorschijn zal komen.”

Het Nationaal Gevangenis­museum Veenhuizen

Het Gevangenis­museum vertelt verhalen over de gevolgen van ontoelaatbaar gedrag. Verhalen van vroeger en nu over armoede, verpaupering, misdaad en straf. Verhalen die je op een andere manier naar vrijheid laten kijken. Het Gevangenis­museum draagt bij aan genuanceerd denken over de waarde van vrijheid en inclusiviteit. Dit gebeurt door context te verbreden en overtuigingen ter discussie te stellen. Het museum levert daarmee een bijdrage aan de tolerantie in de samenleving als geheel.

Fotograaf en filmmaker Ilvy Njikiktjen (1984) geeft in deze expositie een bijzondere inkijk in het verborgen verhaal van de geestelijke verzorging tijdens detentie in gevangenis Esserheem. Bekijk meer van haar werk op ilvynjikiktjen.com.

Expositie **BEZIN**. is te bezoeken tot februari 2025. Ga naar gevangenis­museum.nl voor meer informatie.

Stichting Gist voor Christelijke spiritualiteit
Project: Het lichaam als leermeester

Gist: waar je geloof met je lijf ervaart

Gods liefdevolle aanwezigheid in lijf en leven ervaren. Dat is de krachtige visie van Gist en staat centraal in alles wat gebeurt in de bruisende kelder van een protestantse diaconie in het centrum van Amsterdam. Van brood bakken tot mediteren en van één-op-één coaching tot een kleine bibliotheek: Gist is een plek voor jong en oud, gelovig en ongelovig, met als gemeenschappelijke deler uit je hoofd te komen.

Maarten Vogelaar is een van de initiatiefnemers van Gist en vertelt, zittend voor een kleurrijke mozaïekmuur in de gewelfde kelder, over het project waar hij zo gepassioneerd over is. “Bij Gist proberen we op een vernieuwende en vooral lijfelijke manier het christelijke geloof aan te bieden.”

wat groter is dan zichzelf.” Vogelaar herkende daarnaast nog een ingang om mensen te bereiken met het evangelie. “Ik leerde hoe ik mensen bij projecten kon betrekken, door hen iets te doen te geven zonder dat ze iets met het geloof hoeven te hebben. De combinatie van die ontvankelijkheid en mensen betrekken is Gist geworden.”

‘Kerk en de moderne tijd zijn op veel vlakken een mismatch’

Voortkomend uit zijn eerdere werk met studenten en jongeren kwam bij Vogelaar steeds vaker de vraag op: ‘wat heeft de kerk in deze tijd nog te bieden?’. “Kerk en de moderne tijd zijn op veel vlakken een mismatch: jongeren proberen uit hun hoofd te komen en de kerk zendt vooral met heel veel woorden. Ik leerde ervaringsgericht te werken om het geloof iets spannender te maken”, legt hij uit.

Het ego ontstijgen

Het is volgens Vogelaar een goede tijd om over het geloof te delen. “Ik merk dat mensen die ik tegenkom aanvoelen dat er iets op het spel staat. Dat hoe we nu werken en leven ons niet veel verder brengt. Er is ook een enorm gevoel van zinloosheid en gebrek aan verbondenheid. Mensen zijn er ontvankelijk voor om het ik en het ego te ontstijgen naar iets

Geloof op een lijfelijke manier

Gist is gehuisvest in een kelder waar een aantal maatschappelijke organisaties hun onderkomen hebben. Dat leidt ertoe dat er heel divers publiek over de vloer komt. “Vluchtelingen, gepensioneerden, spiritueel zoekenden, vastgelopen christenen en professionals uit de therapeutische hoek”, somt Vogelaar op. Alle verschillende activiteiten hebben het lijfelijke aspect met elkaar gemeen. Vogelaar: “Gist is een ruimte voor christelijke spiritualiteit, dus mensen krijgen sowieso de ruimte om gewoon te zijn. In de activiteiten hopen we over te brengen dat je het geloof op een heel lijfelijke, alledaagse manier een plek kunt geven.” Zo kun je bij Gist bijvoorbeeld workshops volgen, leren over christelijke meditatie en muzikale avonden bijwonen.

De ambitieuze initiatiefnemer van Gist heeft het idee dat de digitalisering en de gevolgen ervan onderschat worden en dat we veel meer moeten balanceren tussen wat we fysiek doen en wat we mentaal doen. “Door manieren en ritmes uit de ambachten en kloostertradities over te brengen geven we

In de kelders van Gist vinden alle activiteiten plaats

praktische handvatten. Een handeling zoals knielen doet iets met je. Iets wat je niet altijd in woorden kunt vatten, maar wat wel heel wezenlijk is voor je leven.”

Een nieuwe taal

Het ervaren van Gods aanwezigheid in lijf en leven kan volgens Vogelaar al in het klein. “In het deeg, dat je op een wonderlijke manier ziet transformeren wanneer je brood bakt, merk je iets van God in het leven van alledag.” Hij hoopt dan ook dat de bezoekers van Gist ondervinden dat het geloof met een nieuwe taal gevierd en gedeeld kan worden. “Dat zijn we bij Gist met elkaar aan het ontdekken. Het is echt een plek waar creativiteit heerst.”

Ook voor de vrijwilligers die aan het werk zijn in Gist blijkt het meer dan ‘zomaar een locatie om je handen uit de mouwen te steken’. “Voor veel van de mensen die vrijwilligerswerk doen, betekent Gist een thuis”, vertelt Vogelaar. “Sommigen hebben een bepaald labeltje gekregen dat hen beperkt, maar bij ons kunnen ze betekenisvol werk doen. Dat gevoel is voor hen ontzettend belangrijk. En het grappige is: dat heeft voor hen niets met geloof te maken, maar voor ons juist alles.”

Bekijk de agenda van Gist op gist.amsterdam en kom eens langs in de kelders.

Thema:

Christelijk geloof actualiseren en praktiseren

In een land waarin secularisatie hoogtij viert, is het van groot belang om het christelijk geloof te blijven uitdragen. Fonds Kerk en Wereld ondersteunt daarom graag projecten die het verhaal van God en de goede boodschap van het evangelie vertalen naar onze samenleving, en er handen en voeten aan geven.

Thema: **Christelijk geloof actualiseren en praktiseren**

R3NEW

Project: #Koninkrijkinjewijk

Gods Koninkrijk in je wijk

R3NEW droomt ervan om christenen, over kerkmuren heen, met elkaar te verbinden in de wijk waarin ze wonen. Met #koninkrijkinjewijk komen honderden christenen in actie binnen hun eigen leefomgeving. Ze gaan aan de slag voor én met de buurt en organiseren leuke activiteiten.

“Meer dan 50 mensen hebben zich aangemeld voor #koninkrijkinjewijk en er komen steeds nieuwe aanmeldingen bij. In acht wijken zijn inmiddels groepjes ontstaan”, vertelt projectleider Mieke Griffioen. “Het zijn allemaal mensen die geloven in de kracht van Gods Koninkrijk, en die dat Koninkrijk graag dichtbij en in het klein zien doorbreken.”

‘Kleine stappen kunnen al snel impact hebben’

Met #koninkrijkinjewijk worden wijkgroepjes ondersteund om op een laagdrempelige manier in actie te komen in hun wijk. Vanuit het project krijgen mensen ideeën voor acties en benodigheden aangereikt. Maar het hoeft niet

ingewikkeld te zijn; met een ontspannen maaltijd of lekker bakje koffie leer je elkaar al goed kennen. Griffioen: “We merken dat hele kleine stappen al snel impact hebben. Misschien ook bij jou in de wijk!”

Mensen leren kennen in Zwolle-Zuid

Gerard en Wikje van der Woude wonen sinds voorjaar 2022 in Zwolle-Zuid. “We vinden het leuk om meer mensen te leren kennen in de wijk: jongeren, ouderen en allochtonen. Samen met anderen willen we graag van betekenis zijn voor onze wijk en voor heel Zwolle.”

Gods goedheid in Best (Noord-Brabant)

Michel en Marina wonen samen met hun kinderen Thomas (4 jaar) en Imke (2 jaar) in Best. "We genieten elke dag van Gods genade en delen graag van Zijn liefde en goedheid uit, zoals Hij ons ook als opdracht heeft gegeven. Het lijkt ons heel mooi om samen met andere christenen iets te doen in de wijk. Het contact met elkaar en samen verbinding zoeken met de omgeving. En wie weet wat daar weer uit voortvloeit."

Generaties in Soestdijk (Soest)

Hans en Marianne van Steenwijk wonen sinds twee jaar in de wijk Soestdijk. Ze kozen heel bewust voor deze plek. "In deze wijk wonen ouderen en jongeren door elkaar. Wij vinden het leuk om contacten te leggen met gezinnen met kinderen. Samen eten met jongeren erbij heeft ons hart en geeft leuke gesprekken aan tafel. Met de ouders praten we dan na en gaat vaak de Bijbel open. De jongeren komen in sommige gevallen bij ons tafeltennissen of tafelfootbal spelen, waardoor leuke contacten ontstaan."

Ook aan de slag in jouw wijk?
Ga naar www.r3new.nl om te starten!

Classicale vergadering Veluwe, Sichtpunt en PG Maas-Heuvelland

Project: Theatervoorstelling Lang zal hij Leven

'Als ik echt slecht word, wil ik euthanasie'

Voorstelling 'Lang zal hij leven' maakt moreel dilemma bespreekbaar

Hoe ga je als familie om met een dierbare die dementie krijgt? En wat betekent het voor een zorgverlener om van een dementerende patiënt een verzoek om euthanasie te krijgen? Voorstelling 'Lang zal hij leven' gaat deze morele dilemma's niet uit de weg, maar benoemt juist de veelheid aan zienswijzen.

Theoloog en producent Casper van Dorp ontwikkelde samen met zijn collega's de voorstelling die in 2022 door het land toerde. Hij vertelt: "We werken veel samen met de Protestantse Theologische Universiteit. Zij doen volop prachtig onderzoek naar euthanasie bij dementie, maar wel binnen de muren van de universiteit en redelijk ver weg van het gewone leven. Dat is eigenlijk jammer. Met de voorstelling proberen we dichterbij te komen."

Met 'Lang zal hij leven' proberen de makers het gesprek over het morele dilemma op gang te brengen. Op het toneel zitten zes professionele acteurs aan tafel. Ze spelen een gezin van

een dementerende man en bespreken met hem zijn wens voor euthanasie. In dit voor velen herkenbare tafereel komen alle verschillende meningen voorbij.

Stellige mening

Van Dorp: "Veel mensen hebben een uitgesproken mening over euthanasie, zoals: 'als ik echt slecht word, wil ik euthanasie'. Het leuke van de voorstelling is dat mensen met een stellige mening bijna altijd verward de zaal uitlopen." De gesprekken op het podium bieden mensen namelijk nieuwe inzichten. "Dit soort thema's zijn niet gebaat bij stellige meningen, daar is het te complex voor. Het hele idee is dat je vraagtekens zet bij je eigen overtuiging."

Voeding voor gesprekken

In de voorstelling spelen gerenommeerde acteurs die zelf ook geraakt zijn door het onderwerp. "Ze herkennen hun eigen ouders of opa en oma in de verhalen. En na afloop horen ze datzelfde van alle toeschouwers die vertellen hoe het gesprek

Het toneelgezelschap van 'Lang zal hij leven' op het podium

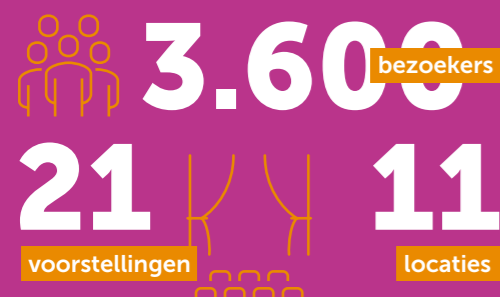

Bezoeker aan het woord

Ds. Pieter J. Huizer (Vredeskerk Nijkerk) bezocht samen met gemeenteleden en andere predikanten 'Lang zal hij leven'. Tijdens de voorstelling werden de bezoekers een paar vragen voorgelegd. Hoewel deze volgens predikant Huizer zinvol zijn om te stellen, heeft hij een aanvullend voorstel: "Wanneer dit thema binnen je eigen familie speelt, lijkt het mij vruchtbaarder om te beginnen met deze vraag: wat betekent onze geliefde voor ieder van ons? Wat hebben wij aan hem of haar te danken? Hoe zijn we door hem of haar gevormd? Wat hebben we aan elkaar gegeven en van elkaar ontvangen? Hoe beïnvloedt dat onze blik op deze situatie?"

Het is niet de eerste keer dat predikant Huizer met de thematiek van euthanasie in aanraking komt. In zijn familie werd jaren geleden het gesprek gevoerd over het leven van zijn zwaar verstandelijk gehandicapte zus. "Het ging niet meer over standpunten, maar over de betrekking die je met elkaar hebt. Dan komt er op een natuurlijke manier duidelijkheid over wat je wel of niet moet doen."

De feiten op een rij

Verspreiding over het land: Nijmegen, Deventer, Rotterdam, Den Haag, Delft, Heerenvveen, Barneveld, Groningen, Maastricht, Blaricum en Weesp

Er zijn ook aanvullende materialen voor bijvoorbeeld kerkenraden, werkgemeenschappen en kringen beschikbaar om het gesprek te stimuleren. Zo staan op de website van de PThU een aantal video's. Daarnaast organiseerden partners zoals Alzheimer-vrijwilligers.nl en Netwerk Palliatieve Zorg Salland workshops, presentaties en samenkomsten met ondersteuning van deskundigen zoals huisartsen en geestelijk verzorgers.

op het podium zo erg lijkt op dat in hun eigen woonkamer toen ze voor lastige keuzes kwamen te staan," zegt de producent.

Het zijn niet alleen kinderen van ouders met dementie die de voorstelling bezochten. Medewerkers van ziekenhuizen, geestelijk verzorgers, predikanten en kerkelijk werkers namen met groepen plaats in de theaterzalen. "De voorstelling is voeding voor de gesprekken die vervolgens in het ziekenhuis, pastoraat of kerken gevoerd worden." En die gesprekken startten al direct na de voorstelling. Er bleek veel behoefte om over het onderwerp na te praten, vanwege de herkenning én de nieuwe inzichten.

'Achteraf wens je dat je het eerder had besproken'

De tijd haalt je in

Van Dorp is zich zelf ook meer bewust geworden van het belang van praten over moeilijke onderwerpen. "Lastige thema's moet je niet voor je uit schuiven, dat inzicht heeft de voorstelling me wel gebracht. Je bent gauw geneigd om te denken: mijn ouders zijn nog hartstikke goed, we hoeven het hier niet over te hebben. Maar de tijd haalt je altijd in en achteraf wens je dat je het eerder had besproken."

Dit jaar het theaterstuk bijwonen? Bekijk de **actuele data** via de QR-code.

Thema:

Ontmoeting tussen levensbeschouwingen

Het hebben van een andere overtuiging zou geen enkel gesprek in de weg moeten staan. De ontmoeting tussen mensen met verschillende levensbeschouwingen kan juist inspirerend zijn en mooie inzichten tot stand brengen. Toch zien we vaak dat het lastig is om je eigen standpunt even te parkeren en zonder oordeel te luisteren naar waar de ander in gelooft. Fonds Kerk en Wereld wil daarom projecten ondersteunen die aanzetten tot een gesprek tussen mensen met verschillende (religieuze) levensopvattingen.

Hoe leid je een zinvol leven?

Thema: **Ontmoetingen tussen levensbeschouwingen**

IFES

Project: Verdiepingstrajecten Grote Vragen

Grote Vragen en grote inzichten

Hoe een verdiepingstraject jongeren aan het denken zet

Wie ben ik? Wat is de zin van mijn leven? In een tijd waarin jongeren bovenmatig lijden aan stress, burn-out, prestatiedruk en eenzaamheid* is studentenorganisatie IFES gestart met het project De Grote Vragen. Om, zoals de naam al doet vermoeden, twintigers een plek te bieden om met leeftijdsgenoten en experts te reflecteren op zingevingsvragen.

Met internet als onuitputtelijke bron van informatie kan het vinden van antwoorden op grote vragen overweldigend zijn. "Mensen denken al eeuwen na over grote vragen," stelt Laurens van Lavieren van De Grote Vragen. "Er zijn allerlei religieuze en filosofische tradities waarin antwoorden worden

* Bron: Trimbos, www.trimbos.nl

geformuleerd en doorgegeven. Denk aan het jodendom, christendom, de islam, het boeddhisme, utilitarisme, nihilisme: er valt wat te kiezen! Bij De Grote Vragen vergelijken we verschillende opties en gaan we in gesprek."

Verdiepingstraject

De manier die IFES heeft gekozen om de grote vragen te beantwoorden, is via een verdiepingstraject. Dit traject bestaat uit een startweekend, waarna deelnemers om de twee weken een bezoek brengen aan een vertegenwoordiger van een levensbeschouwing. Afsluitend is er een slotweekend. Ook faciliteert De Grote Vragen een online platform met een actieve boekenclub, interessante artikelen, podcasts en video's en het onderwijsprogramma Life Worth Living. Aan de pilot, die in het najaar van 2021 draaide, deden maar liefst twintig deelnemers mee. Het traject dat er in het voorjaar van 2022 op volgde had vijftien kandidaten. Zij beoordeelden het verdiepingstraject gemiddeld met het rapportcijfer acht.

Anne-Jan, een jongvolwassen man die een christelijke opvoeding kreeg, was een van hen. "Ik mis het soms om in alle openheid over 'grote vragen' te spreken met mensen uit m'n omgeving. Tijdens dit traject kan dat wel; in een open en positieve setting. Daarom leek dit mij een ultieme kans", blikt hij terug op zijn deelname.

Hij leerde naar eigen zeggen veel tijdens het traject. "Eigenlijk had ik van alle levensbeschouwingen een ander beeld dan de experts mij gaven." Ook door het optrekken met groepsgenoten deed hij nieuwe inzichten op. "Er was veel openheid in de groep. Al vanaf het startweekend is veel besproken, we gingen direct de diepte in. Ik leerde woorden te geven aan mijn eigen vragen en overtuigingen. Het heeft mij echt geholpen om vervolgens herkenning te vinden en te ervaren dat ik niet de enige ben met dergelijke diepe vragen. Samen zoeken schept een band. We vonden het allemaal jammer dat het traject was afgelopen."

Deelnemer Anne-Jan

Deelnemster Robin herkende die veiligheid in haar traject. "Ik vond het bijzonder dat alle vragen gesteld mochten worden. Iedereen deed zijn best om vanuit zijn eigen overtuiging te reageren. We konden uren napraten over de film Melancholia, over een wereld zonder hoop, die we in het startweekend keken. Daardoor hadden we ook over het geloof."

'Ik mis het soms om in alle openheid over 'grote vragen' te spreken met mensen uit m'n omgeving'

Ook de sprekers die IFES uitnodigde om deelnemers mee te nemen in hun overtuiging zijn positief over hun ervaring met De Grote Vragen. Jan-Willem van Putten, die sprak over effectief altruïsme, vertelt: "Ik kreeg kippenvel toen ik over dit zingevingstraject hoorde. Juist in deze tijd, waarin zingeving vaak ontbreekt, vind ik het geweldig dat er een programma is dat deelnemers kennis laat maken met verschillende stromingen die zingeving kunnen bieden." Met lezingen, opdrachten en tijd doorbrengen in stilte komen de verschillende stromingen op een interactieve manier aan bod en ook na afloop worden de deelnemers begeleid met een plan om na het verdiepingstraject door te blijven gaan met ontdekken.

Een veilige plek

De bijzondere band die Anne-Jan ervoer binnen zijn groep is precies waar de initiatiefnemers op hoopten. In de subsidieaanvraag bij Kerk en Wereld schreef initiatiefnemer Laurens van Lavieren: "Met het verdiepingstraject creëert De Grote Vragen een veilige plek waar in alle kwetsbaarheid en eerlijkheid grote vragen die raken aan zingeving, geloof, wetenschap en samenleving gesteld mogen worden en waar respectvol en liefdevol naar elkaar wordt geluisterd."

Waar wil ik voor leven?

Waarom is kwetsbaarheid belangrijk voor je relatie?

Is je interesse gewekt? Bekijk of je mee kunt doen aan een verdiepingstraject op www.degrotevragen.nl

Stichting Veelkleurige Religies Rotterdam

Verschillen hoeven geen belemmering te zijn

"Religie en levensbeschouwing zijn een belangrijke inspiratiebron en drijvende kracht voor zoveel mensen in onze samenleving", zegt Marianne Vorthoren, voorzitter van Veelkleurige Religies Rotterdam (VRR). De stichting organiseert reizen langs gebedshuizen zoals moskeeën, mandirs, synagogen en kerken. Daarnaast organiseert VRR lezingen en symposia.

Marianne Vorthoren geeft een rondleiding in de Ayasofyamoskee

Waarom is het bezoeken van gebedshuizen belangrijk?

Vorthoren: "Ik geloof stellig in de kracht van ontmoeting en in het op gang brengen van een dialoog. Dat leidt altijd tot meer kennis en begrip en tot het besef dat we, voorbij uiterlijke verschijningsvormen, altijd meer met elkaar gemeen hebben dan dat we verschillen."

'Hun beeld was dat ze daar niet eens naar binnen zouden mogen'

We organiseren laagdrempelige ontmoetingen tussen mensen, die delen vanuit hun eigen beleving. Ook de diversiteit binnen religies komt daarbij naar voren."

Wat doen deze ontmoetingen met bezoekers?

"Als er tijdens een bezoek ruimte is voor spreken over gevoelige onderwerpen en voor wat humor, geeft dat ontspanning en krijgen religies en levensbeschouwingen een gezicht. Soms leidt een bezoek zelfs tot ontroering. Ik heb diverse malen meegemaakt dat mensen geëmotioneerd waren door hoe gastvrij zij in een moskee werden ontvangen. Hun beeld was dat ze daar niet eens naar binnen zouden mogen."

Wat levert een ontmoeting uiteindelijk op?

"Mensen zien dat bijvoorbeeld joden en moslims heel veel met elkaar gemeen hebben en ook vrienden kunnen zijn. De bezoeken geven hoop. We laten zien dat verschillen geen belemmering hoeven te zijn om goed samen te leven op basis van gedeelde waarden."

Met de klas naar een gebedshuis

Janneke van Zelst werkt bij VRR en streeft ernaar dat scholieren ook iets van het bijzondere en het kleurrijke van eeuwenoude religies ervaren.

“De laagdrempelige bezoeken aan gebedshuizen dragen daar in al hun eenvoud een stukje aan bij. De verschillende religies zijn ook geregeld in de klassen vertegenwoordigd. Het is mooi om te zien dat een bezoek aan ‘hun’ gebedshuis ook een gevoel van erkenning kan geven bij gelovige leerlingen. Het geloof wordt hierdoor ook zichtbaarder in de klas,” zegt Van Zelst. “Scholieren vinden de informatie die de gastheren

en gastvrouwen geven over het geloof en de bijbehorende gebruiken heel interessant. Ze hadden er vooraf soms wel een beeld bij, maar in werkelijkheid blijkt het toch net anders te zijn.”

Leerlingen van de Hogeschool Rotterdam bezochten een gebedshuis. Door het stellen van vragen ontstond er een open gesprek. Een van de docenten blikt terug: “Het bezoek aan de Mevlanamoskee was een groot succes! We zijn hartelijk ontvangen en de imam heeft een interessant verhaal gehouden.”

Ga naar veelkleurigerelgiesrotterdam.nl voor meer informatie over de stichting.

Update: Tender- winnaars

Tot € 50.000 per jaar: dat ontvangen de drie winnaars van de tender (2022) gedurende drie jaar. Ze zijn nu ruim een jaar op weg, dus de hoogste tijd om poolshoogte te nemen.

MOKkoffie uitdelen en gesprekken aanknopen met mensen op straat

Stichting KOMunity

Project: Van beweging naar organisatie

‘Wat hier gebeurt, heb ik nog nooit meegemaakt’

Met een visie voor sport en evangelie ontstond bijna acht jaar geleden KOMunity. De initiatiefnemers kozen het mooiste sportveld uit in Hoogezand-Sappemeer, toevallig in de wijk met de grootste zorgen. Jaap Bouwman, initiatiefnemer en directeur van stichting KOMunity, vertelt over de mooie ontwikkelingen en uitdagingen van het project.

Wie hebben jullie de afgelopen maanden bereikt met activiteiten van KOMunity?

“We zien bij onze activiteiten veel kinderen met een vluchtelingverleden die tweetalig opgroeien. In de wijk waar we werken wonen vooral jongeren uit eenoudergezinnen, van wie de alleenstaande moeders hun handen vol hebben aan de tieners. Veel jongeren blijven lang op straat hangen en belanden in de criminaliteit.”

Krijgen jullie met activiteiten van KOMunity ook te maken met jeugdcriminaliteit?

“Eind 2022 hadden we met onze activiteiten veel last van jongeren die bijvoorbeeld ramen ingooiden van de sporthal. Onze vrijwilligers zijn zelf nooit bedreigd, maar er waren jongeren die deelnamen aan onze activiteiten betrokken bij geweldsincidenten. Het is onze kracht dat we de jongeren kennen en weten waar ze wonen. Na een incident zoeken we

contact met de ouders en gaan we in overleg met de wijkagent en andere jeugdwerkers. Je proeft dan de onmacht bij de ouders, ze weten zelf ook wel dat het niet goed gaat met hun kind.”

Een andere kracht is dat jullie de straat opgaan om mensen uit de wijk ontmoeten.

“Klopt, met MOKkoffie delen we gratis koffie uit op straat en vragen wat mensen bezighoudt. Dat leidt tot prachtige gesprekken. Bij onze sportactiviteiten zijn mensen vooral bezig met de activiteit en wordt er vaak pas later gepraat. Bij MOKkoffie kun je vrij snel de diepte in. Je kunt je niet verstoppen achter een potje voetbal.

Ik herinner me nog goed dat een keer twee Marokkaanse mannen langs onze koffiekar liepen. ‘Wilt u koffie?’, vroegen we hen. Nee, dat hoefden ze niet. Ze liepen door, maar kwamen een paar seconden later toch terug. ‘Heeft u ook thee?’, vroegen ze. Natuurlijk hebben we dat! We raakten in gesprek. Een van de mannen zei: ‘Wat hier gebeurt, heb ik nog nooit meegemaakt. Geen enkele Nederlander heeft me ooit uitgenodigd voor een kopje koffie. In de media hoor ik dat wij heel verschillend zijn, té verschillend om met elkaar te kunnen praten. Maar nu weet ik dat dit niet waar is.’”

'Ik ben blijkbaar een voorbeeld voor de jongeren'

Max Franko is al zes jaar betrokken bij KOMsport, een activiteit binnen KOMunity. Eerst werd hij door vrienden meegenomen naar de sportzaal om mee te doen, maar al vrij snel werd hij onderdeel van het vrijwilligersteam. Hij blikt terug op de periode waarin hij terecht kwam in een christelijke community.

"Eerst was ik nog wel wat zoekende met mijn geloof. De afgelopen jaren ben ik daar erg in gegroeid. Omdat we elke maandag samenkomen en iedereen in het project

christen is, heb ik veel nieuwe christelijke vrienden gekregen. Dat heeft zeker geholpen om nu zo stabiel in mijn geloof te staan."

Wat doen jullie dan zoal bij KOMsport dat het zoveel aan je geloof heeft bijgedragen?

"We eten om 17.00 uur samen en daarna doen we een vorm van aanbidding en bijvoorbeeld een spelletje. Daarna gaan we samen sporten. Het is dus een heel programma waarbij we ook veel serieuze gesprekken voeren. We delen ook graag

iets over ons geloof met de jongeren, maar ze staan er niet allemaal voor open. Sommige moslimkinderen mogen er zelfs niet over praten, maar over het algemeen botst het niet."

Wat heeft in al die jaren bij KOMsport indruk op je gemaakt?

"Ik heb het niet altijd door, maar ik ben blijkbaar een voorbeeld voor de jongeren. Een paar jongeren zeiden tegen Jaap Bouwman dat ze mij heel erg vertrouwden.

Ik wil heel graag het goede voorbeeld geven en uitstralen naar de kinderen dat ik geloof in God. De bevestiging dat ze zich bij mij op hun gemak voelen, vind ik heel waardevol."

2

KOMsamen

komt twee keer per maand samen.

25-40 personen

60

deelnemers

KOMsport

bestaat uit voetbal, dans en spelletjes.

MOKkoffie

wordt elke donderdag uitgedeeld.

40

deelnemers

KOMonderwijs

bestaat uit twee klassen.

Bezoek de Instagrampagina op [instagram.com/komunityhoogezand](https://www.instagram.com/komunityhoogezand) voor een inblikje in alle activiteiten.

Slapen in de kerk

ViaJacobi is een jonge, open community voor Utrechters met allerlei achtergronden en levensovertuigingen. Wat ViaJacobi samenbindt, is het samen zoeken naar zingeving en verdieping, en het nieuwsgierig zijn naar de ander en de wereld om ons heen.

Sophie van Dijk, programmamaker bij ViaJacobi, organiseert evenementen in de prachtige Utrechtse Jacobikerk. "Bij ViaJacobi gaan we in gesprek over levensvragen en actuele maatschappelijke thema's op een laagdrempelige en creatieve manier. Tijdens de evenementen staan ontmoeting, verdieping en verbeelding centraal."

Een van de mooiste activiteiten is de retraite, waarbij deelnemers in de kerk slapen. "Tijdens de retraite volgen

de deelnemers een programma vol verstillings en inspiratie. Een van de deelnemers vertelde dat ze de dag van tevoren een oproepje op Instagram zag en meteen wist dat ze naar de ViaRetraite moest. Het was precies waar ze op dat moment naar op zoek was en wat ze dat weekend nodig had", zegt van Dijk enthousiast.

De kerk op een nieuwe manier ontdekken

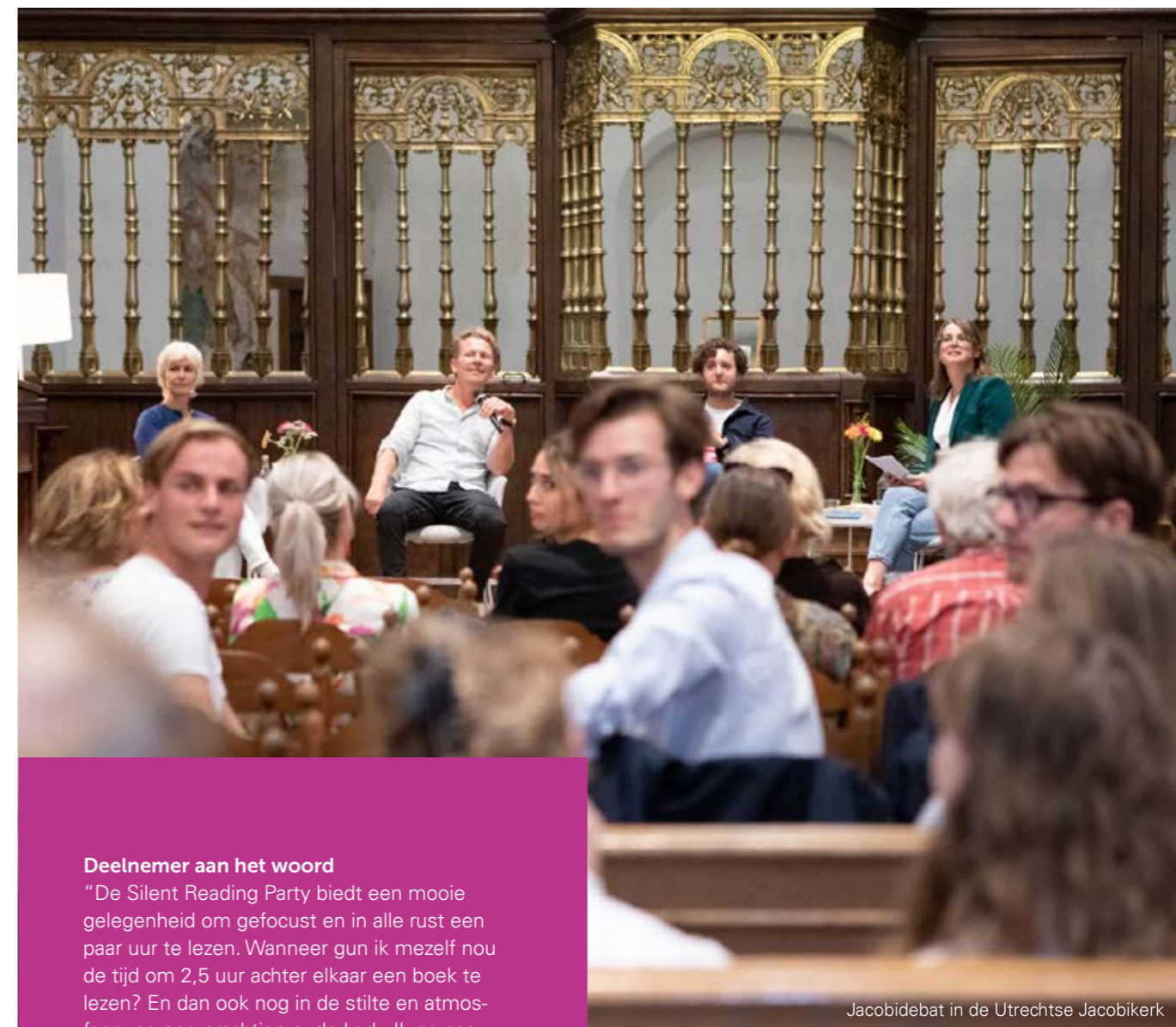
Ook organiseert ViaJacobi de Jacobidebatten. Tijdens zo'n avond gaan sprekers vanuit diverse achtergronden met elkaar in discussie over maatschappelijk relevante onderwerpen met betrekking tot cultuur, wetenschap, economie, geloof, politiek en literatuur. Van Dijk: "Zo hadden we in september een Jacobidebat over Millennials, met veel jonge en enthousiaste gasten, die de kerk op een nieuwe manier ontdekten."

Een veilige plek

De activiteiten zijn niet alleen inhoudelijk interessant, ze bieden ook aan veel mensen een veilige plek. "Bij de ViaRetraite ontmoette ik iemand die zich niet snel thuis voelde in een lokale kerkgemeente. Daardoor had ze geen vaste gemeente of plek om in stilte en rust tot God te komen. Ze was op zoek naar een open plek, waar ze zich welkom voelt en die geen vastomlijnde kaders heeft waar ze binnen moet passen. Die rust en ruimte vond ze bij ViaJacobi, bij de Retraites en bij de Vespers en werkplekken, waar ze nu vaak te vinden is. Het raakt me dat er zo'n grote behoefte is naar een plek waar iedereen welkom is, ongeacht zijn of haar achtergrond. Ik vind het erg bijzonder dat we daar als ViaJacobi een rol in kunnen spelen."

Lezen in stilte

Om de maand organiseert de programmamaker ook een Silent Reading Party. "Op een zaterdagmiddag kan je binnenlopen met een boek en samen met anderen in alle rust lezen. Achteraf is er een moment om elkaar te ontmoeten met een borrel. In de zomer zijn deze leesmiddagen in de Jacobikerk. Tijdens de wintermaanden werkt ViaJacobi samen met Bibliotheek Neude. Dit is een goed bezochte plek in Utrecht en de samenwerking zorgt er bovendien voor dat de groep deelnemers veel diverser wordt. Het is bijzonder om zo verschillende werelden bij elkaar te brengen!"

Deelnemer aan het woord

"De Silent Reading Party biedt een mooie gelegenheid om gefocust en in alle rust een paar uur te lezen. Wanneer gun ik mezelf nou de tijd om 2,5 uur achter elkaar een boek te lezen? En dan ook nog in de stilte en atmosfeer van een prachtige oude kerk. Ik ervaar verbondenheid met de medelezers, die ik kan ontmoeten bij een borrel naderhand. Het voelt als een feestje voor leesliefhebbers."

Jacobidebat in de Utrechtse Jacobikerk

Ook een keer meedoen aan de activiteiten van ViaJacobi? Ga naar www.viajacobi.nl voor meer informatie.

Dialogue Matters
Project: Expositie van Betekenis

Meer verbonden dan gescheiden

“De taal van creativiteit is krachtig”, zegt Agnes van der Sluijs. Ze is een van de initiatiefnemers van Expositie van Betekenis. Sinds maart 2022 brengen zij en Saida Franken vrouwen van diverse komaf samen. Ze zoeken naar diepgang door kunst te maken en in gesprek te gaan.

Van der Sluijs: “De deelnemers maken de meest bijzondere dingen. Dat hoeft echt niet altijd esthetisch mooi te zijn – al is dat geregeld ook het geval. Het gaat om het verhaal achter het kunstwerk en de beweging die het teweegbrengt bij de maker en andere deelnemers of kijkers. Door in de dialoog de verhalen en ervaringen te delen, ontstaat er iets heel bijzonders. Dat gebeurt iedere keer weer, hoe lang of kort we ook bij elkaar zijn.”

‘Mensen zijn in al hun diversiteit
meer verbonden met dan
gescheiden van elkaar’

De Amsterdamse predikant Greteke de Vries deed mee aan de vijfdaagse cursus van Expositie van Betekenis in de Muiderkerk: “Het viel me op dat er meteen onderling vertrouwen was in de groep. We leerden tijdens het programma dat wat we meekrijgen deels cultureel bepaald is. Iedereen probeert een eigen weg te vinden uit beklemmingen en tegelijkertijd loyaal te blijven aan zijn of haar eigen culturele achtergrond. Ondanks de verschillen qua achtergrond, herkenden we elkaars verhalen. Mensen zijn in al hun diversiteit meer verbonden met dan gescheiden van elkaar.”

Mocht je als kerk of als organisatie
belangstelling hebben voor een eigen
Expositie van Betekenis, neem dan contact
op via www.expositievanbetekenis.nl.

Nodig Expositie van Betekenis uit!

Expositie van Betekenis is een project van Dialogue Matters. Het project is beschikbaar voor kerken en welzijnsinstellingen. Van der Sluijs: “We zien dat er ook binnen de zakelijke context veel te leren is over de combinatie van kunst en dialoog. Daarbij kun je denken aan medewerkers die vastlopen, maar ook aan activiteitenbegeleiders of dialoogbegeleiders die het gevoel hebben dat er nog meer uit hun bijeenkomsten te halen is.”

‘Creatief bezig zijn raakt het onderbewustzijn’

Ashmita Krishna Sharma en Christianne Holwerda bezochten eind oktober 2022 een driedaagse kloosterretraite in het Dominicanenklooster in Huissen. Met een groep vrouwen van rond de 30 jaar oud met uiteenlopende achtergronden gingen ze op zoek naar de betekenis van hun leven. Het werd een reis door het verleden, blokkades en verlangens voor de toekomst.

Ashmita Krishna Sharma exposeert haar gemaakte kunst tijdens de retraite

Krishna Sharma: “Het leek me wel eens leuk om te proberen, zo’n weekend in het klooster. De diepgang en de persoonlijke verhalen van anderen hebben me geraakt. Er ligt heel veel in de mens besloten en je moet echt het gesprek aangaan om dat boven water te krijgen. Daar heb je natuurlijk een veilige omgeving voor nodig. Je moet je uitgenodigd voelen om je verhaal te delen. Agnes en Saida hebben zo’n omgeving gecreëerd.

Tijdens het creatieve gedeelte van het weekend gingen we aan de slag met klei, verf, woorden en theater. Het raakte mijn onderbewustzijn. Ik heb het gevoel dat ik heel lang in mijn leven gedwaald heb. Wat wil ik nu? Waarmee maak ik impact? Wat is het juiste pad? Zeker ook omdat ik heel holistisch denk en veel verbanden zie, alles lijkt met elkaar verbonden. De activiteiten in het klooster maakte me heel bewust van mijn pad.

Ik heb nu het idee dat mijn werk op het gebied van inclusie bijdraagt aan het juiste pad. Alle paden leiden voor mij uiteindelijk tot God.”

Christianne kijkt in de ogen van een andere deelnemster om verbinding te maken

Holwerda: “De samenstelling van de groep vond ik heel bijzonder. Nooit eerder trok ik meerdere dagen op met vrouwen die allemaal een ander geloof belijden. Het was mooi om te zien dat we met grote toewijding een god liefhebben en dat dát betekenis geeft aan ons leven. Tegelijkertijd kwam ik tot de conclusie dat we ook moeilijke dingen meemaken die zorgen voor verdriet, boosheid en andere emoties waar je liever niet te dichtbij komt. Toch zagen we tijdens dit weekend dat het helend kan zijn om die plekken even aan te raken. Door dit te doen door middel van creatief bezig zijn, is dit een heel veilig en vertrouwd proces.”

‘Het kan helend zijn om
pijnlijke plekken toch even
aan te raken’

Kerk op de Floriade
Project: Fruitful City

Een vrucht- bare tuin op de Floriade

Te midden van al het moois op de Floriade in Almere valt de Tiny Church tussen alle andere kunstwerken en plantsoenen op. Het kleine kerkje wordt omgeven door een tuin vol Bijbelse planten en bloemen én twaalf kunstwerken over de vruchten van de Geest. De hele zomer van 2022 was deze bijzondere plek te bezoeken.

Vrijwilliger Willeke Verhoeven was vaak meerdere keren per week bij de Tiny Church te vinden. "Wat heb ik genoten van die periode. Ik vond het heerlijk als ik 's morgens deze kleine kerk moest openen. Alles was nog helemaal stil, ik hoorde alleen de vogels. Op dat moment werd ik even verplicht stilgezet, midden in de natuur. Vervolgens ging ik de ramen lappen met Taizéliederen aan en zong ik hardop mee. Op die momenten heb ik de aanwezigheid van God ervaren."

Aandacht voor verlies

Er was veel interesse voor de Tiny Church, die met de stand van de zon meebeweegt. Veel bezoekers namen ook even de tijd om binnen te kijken. ook even de tijd om binnen te kijken. Verhoeven: "Er was een keer een vrouw die wat aarzelend bij het voorbedeboek stond. Ze vertelde dat ze kort geleden meerdere mensen had verloren en schreef hun namen op. De emotie die daarbij boven kwam, overviel haar. Ze vond het mooi dat er even aandacht was voor haar verlies. Dat is bijzonder om mee te maken", vertelt vrijwilliger Verhoeven.

'Op die momenten heb ik de aanwezigheid van God ervaren'

De beeldentuin trok veel aandacht en mensen met interesse voor natuur keken hun ogen uit. "Er waren verschillende Bijbelse planten en gewassen gebruikt, zoals koren, het mosterdzaadje, druiven, vijgenbomen en vlas. Het koren had het trouwens zwaar te verduren, want de ganzen vonden dat heerlijk."

Willeke Verhoeven geniet op de Floriade van al het moois

Huidhonger

Beeldend kunstenaar Marijke Bolt-van der Laan uit Almere maakte voor het project Fruitful City twee kunstwerken. Het beeld Liefde van acrylhars heeft als contouren beschermende engelenvleugels.

"De vleugels staan symbool voor de geborgenheid die God geeft aan ons en wij aan elkaar kunnen geven", vertelt de kunstenaar. "De koperkleurige handen worden door de vleugels omvat. Het zijn afdrukken van handen van allerlei mensen. Van piepjong tot zeer oud. Van kerngezond tot terminaal ziek. Van gaaf tot vervormd door handicaps. Alle handen zijn met elkaar verbonden en vormen samen een hart."

Diverse mensen die in haar atelier hun hand lieten kopiëren, vertelden dat ze last hadden van 'huidhonger'. "Ik maakte het beeld namelijk tijdens de coronapandemie. Ze vonden het fijn dat ik hun hand vasthield. Hierdoor was het maken van dit beeld voor mij en alle mensen die eraan meewerkten heel betekenisvol."

'Door te voelen neem je meer waar dan wanneer je alleen kijkt'

Kunstenaar
Marijke Bolt-van der Laan
www.marijkebolt.nl

Kunstwerk Liefde in de beeldentuin van Fruitful City op de Floriade in Almere

Voelen en verbinden

Tijdens de Floriade was Bolt-van der Laan regelmatig als vrijwilliger aanwezig bij de Tiny Church. "Daar kon ik de reacties van bezoekers op de kunstwerken zien. Ondanks het bordje 'Niet Aanraken', geschreven in vier talen, zag ik dat veel mensen het beeld wilden voelen. Ze aaiden de vleugels en verbonden zich tastbaar met de handen. Ik vond het prima, want door te voelen is meer waar te nemen dan wanneer je alleen kijkt."

Wat is de Tiny Church?

Het kleine kerkje is volledig recyclebaar en kan vanwege het bijzondere ontwerp meedraaien met de zon. Hierdoor produceren de zonnepanelen meer stroom en is de tiny church volledig energiezelfstandig. In de tiny church konden mensen tijdens de Floriade meer leren over hoe je een duurzame samenleving of kerk kunt zijn. Ook werden er diensten en bijeenkomsten georganiseerd. Bezoekers konden een kaarsje aansteken en een boodschap achterlaten in het gebedenboek.

Onderzoek naar racisme binnen kerken

‘Het is essentieel om hier aandacht aan te geven als kerken met elkaar in verbinding willen komen’

Aan de hand van Bijbelverhalen zoals die van Esther, de barmhartige Samaritaan en de twaalf verspieders in het beloofde land probeert Protestantse Theologische Universiteit-promovenda Kirsten van der Ham cultuurbarrières te doorbreken.

Kirsten van der Ham

Contextuele bijbelstudie noemt ze het en ze gebruikt het in haar onderzoek als een methode om een urgente, maar complexe vraag te beantwoorden: hoe reageren we op racisme, met oog voor onze eigen (historische) rol in het in stand houden van racistische structuren in de samenleving? “Discriminatie en racisme zijn hot topics waar veel onderzoek naar wordt gedaan, maar de rol van de kerk wordt haast vergeten”, aldus Van der Ham.

Haar voornaamste doel met het onderzoek is het verbinden van verschillende culturen. “Ik denk dat er een diepere connectie gemaakt kan worden tussen verschillende mensen en kerken als we het probleem van racisme durven aan te kaarten”, stelt Van der Ham. Hoewel haar onderzoek een academisch karakter heeft, wil de promovenda naar eigen zeggen “niet louter wetenschappelijke artikelen publiceren”. Haar droom is breder dan dat: “Ik hoop dat ik na meer veldwerk met verschillende groepen een methode kan ontwikkelen die in meer kerken uit te rollen is. Er is nu eenmaal een realiteit waarin mensen met verschillende achtergronden – ofwel samen in een kerk, of in een lokaal diaconale samenwerking – steeds meer met elkaar te maken krijgen. Het is belangrijk om na te gaan hoe de verhoudingen tussen de verschillende groepen zijn. Wat beïnvloedt de relatie, wat kan er misgaan, en wat zit er misschien wel in onszelf aan vooroordelen die de verbinding kunnen beschadigen of ongelijk houden?” En, misschien wel het belangrijkste: “We kunnen gewoon zo veel van elkaar leren. Het zou zonde zijn als dat niet gebeurt.”

Ondervinden of inlezen

Op het moment van spreken heeft Van der Ham er één contextueel bijbelstudie-traject op zitten met twee erg verschillende groepen. Samen hebben ze tijdens vier avonden drie stappen doorlopen: Zien (wat zijn onze eigen ervaringen?), Lezen (lezen van een Bijbelverhaal en daarbij vragen beantwoorden) en Doen (waartoe inspireert het verhaal ons?). Ze vertelt bewogen wat haar is opgevallen.

‘We kunnen zo veel van elkaar leren. Het zou zonde zijn als dat niet gebeurt’

“Ik ben verrast door de – pijnlijk – eerlijke verhalen die gedeeld werden, zowel met mij als met de groep. Maar ik vind het vooral waardevol dat vanuit Bijbelse verhalen een parallel getrokken kan worden met de hedendaagse maatschappij. We merkten dat, vooral voor de groep witte Nederlanders, het onderwerp racisme veel dichterbij is gekomen. Er is zo’n contrast of je aan den lijve racisme ondervindt of dat het een onderwerp is waarop je je inleest.”

Kirsten van der Ham hoopt het onderzoek in 2026 af te ronden. Meld je aan voor onze nieuwsbrief op kerkenwereld.nl om op de hoogte te blijven.

De Jongerenprijs 2023

Project De Kas in Drachten
wint € 10.000 euro

Tijdens het Wereldverbeteraarsdiner op 19 april is De Kas Pop-up uit Drachten uitgeroepen tot winnaar van de Jongerenprijs 2023. Met het bijzondere diner kwamen 200 jonge mensen samen die zich volop inzetten voor een betere wereld.

Veilige plek voor jongeren

Het project van stichting De Kas biedt jongeren tussen de 12 en 18 jaar in Drachten een veilige plek. De projectruimte wordt ingevuld, aangekleed en vormgegeven door jongeren. Hiermee kunnen tieners hun talenten en vaardigheden verder ontwikkelen. Dat kan zijn door het maken van meubels of muurschilderingen, of door het organiseren van spelletjes en andere activiteiten. De jongeren worden begeleid door geschoolde vakmensen en vrijwilligers.

Initiatiefnemer van De Kas, Angela van Arendonk, had 3 jaar geleden een droom. Deze komt nu langzaam uit. “God gaf mij in die droom het idee om iets voor jongeren te starten in Drachten. En ik merk dat Hij ons stap voor stap helpt. Het winnen van de Jongerenprijs is opnieuw een bevestiging voor mij dat we op de goede weg zijn. Jezus is onze inspiratie om dit werk te doen. We proberen relaties op te bouwen met jongeren op de manier zoals Hij omgaat met mensen. Zo kunnen we Jezus’ liefde met anderen delen.”

Aanmoedigingsprijs

In totaal kreeg Kerk en Wereld 52 inzendingen binnen van initiatieven die wilden meedingen naar de Jongerenprijs van 2023. Tien daarvan ontvingen een aanmoedigingsprijs van

€ 1.000: Peacemakers, Youth for Good Food, Het herfstkamp, Hoop in Rotterdam-Zuid, The Girl Movement, Klooster op Wielen, Voorstelling: ‘Beter voor Peter’, Eerste Hulp Bij Depressie, Jongerencentrum De Pomp en Mind Connected.

Wil je de projecten in de gaten houden? Volg Fonds Kerk en Wereld dan op de **socials** of **abonneer** je op de **nieuwsbrief**.

Vooruitblik 2023 en 2024

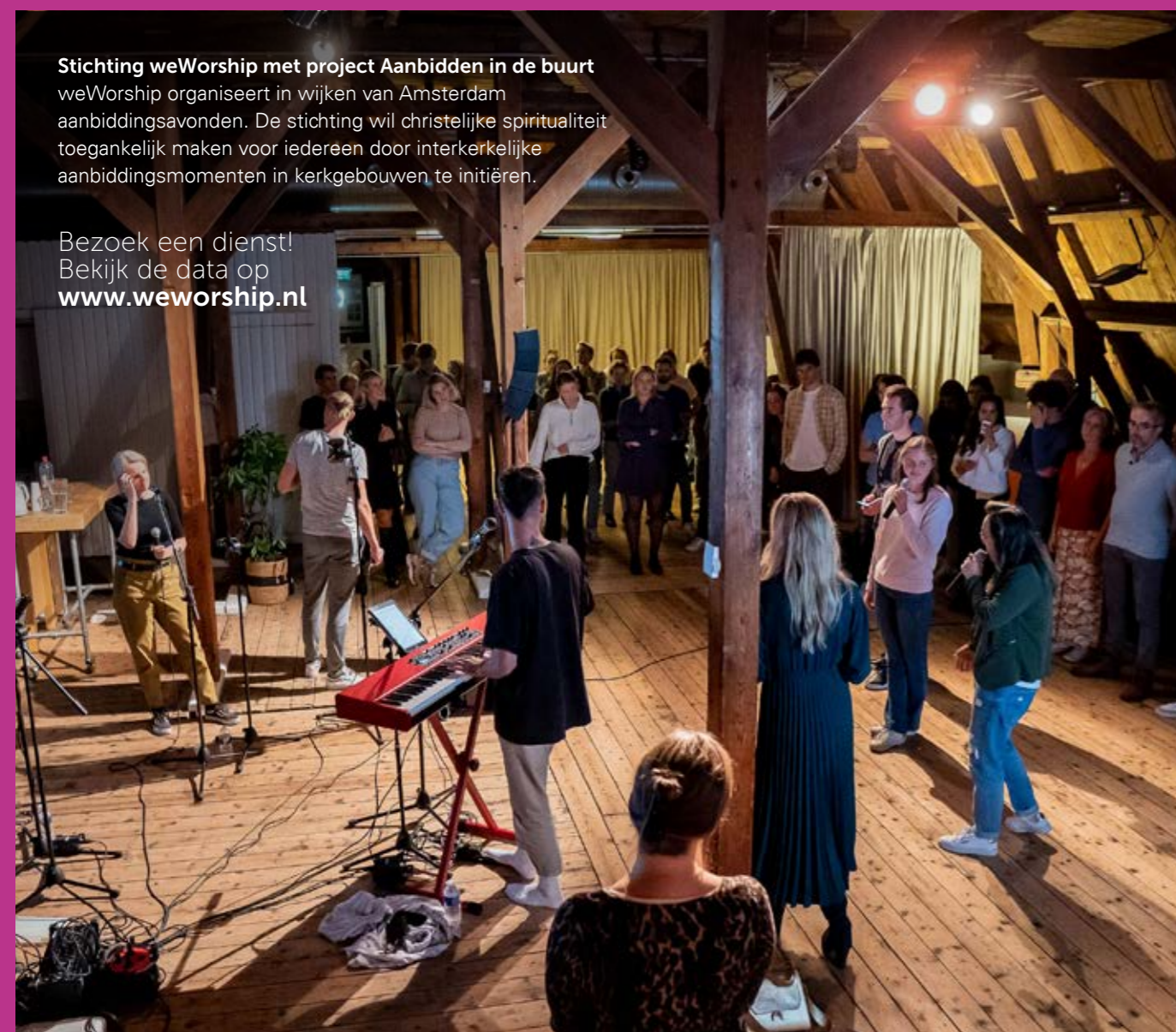
Elk jaar ontvangen we tientallen subsidieaanvragen voor mooie initiatieven. De onderlinge verschillen zijn groot: het ene project trekt één specifieke wijk in en het andere project toert door het hele land. Toch hebben ze allemaal ten minste één ding met elkaar gemeen: ze maken de maatschappij een stukje mooier door mensen te verbinden.

De rest van 2023 en ook in 2024 ontvangen we veel projecten subsidie van Kerk en Wereld. Projecten Rotterdam Gezond en Wel en Aanbidden in de buurt zijn daar twee voorbeelden van.

Stichting Migrant Moeder en Kind met project Rotterdam Gezond en Wel

Dit project ontvangt voor het tweede jaar op rij subsidie van Fonds Kerk en Wereld. Rotterdam Gezond en Wel brengt Nederlandse zorgverleners en Nederlanders afkomstig uit Afrika die te maken hebben met psychische stoornissen bij elkaar. Het doel is om mensen met psychische problematiek te behandelen en te voorkomen dat hun situatie verergert.

Meer informatie lees je op www.srmmk.org

Stichting weWorship met project Aanbidden in de buurt
weWorship organiseert in wijken van Amsterdam aanbiddingsavonden. De stichting wil christelijke spiritualiteit toegankelijk maken voor iedereen door interkerkelijke aanbiddingsmomenten in kerkgebouwen te initiëren.

Bezoek een dienst!
Bekijk de data op
www.weworship.nl

Overzicht van alle gesubsidieerde projecten in 2022

Thema: Verbinden	
Aanvrager	Project
Protestantse gemeente Vries	Bonifatiusfestival 2022
St. Nat. gevangenis museum Veenhuizen	Expositie BEZIN.
Stichting R3NEW	Reach Community
Huis van Dominicus	Leef wel duurzaam met een kleine beurs
Protestantse Gemeente Beemster	Revue 400 jaar
Stichting Gist voor christelijke spiritualiteit	Het lichaam als leermeester
Betekenisvol Leven	Ethiek Revolutie e-festival 2023
MOVE Community	Oud en jong geloof voor de wereld van morgen
Stichting Migrant Moeder en Kind	Rotterdam Gezond en Wel

Thema: Christelijk geloof actualiseren en praktiseren	
Aanvrager	Project
Protestantse Wijkgemeente Bethelkerk Scheveningen en Wijkvereniging De Vonk	De Nieuwe Passie
Protestantse Gemeente Oss	Bosshaltes. Een actuele Kruisweg
Stichting De Kwekerij	Bloeioplek voor bezieling
LUX Den Haag	Zeven wegen naar compassie
Stichting De Jans	Sta Op!
Stichting R3NEW	#Koninkrijkinjewijk
Stichting Weilandklooster	Theatervoorstelling Nieuwe Profeten
Stichting weWorship	Aanbidden in de buurt
Stichting Transformate	Fluid Church
Classicale Vergadering Veluwe	Theatervoorstelling 'Lang zal hij leven'
Sichtpunt	Theatervoorstelling 'Lang zal hij leven'
Protestantse Gemeente Maas-Heuvelland	Theatervoorstelling 'Lang zal hij leven'

Thema: Ontmoeting tussen levensbeschouwingen	
Aanvrager	Project
Stichting Jeugd met een Opdracht Rotterdam	Paasevent voor tieners
Theater aanZ	Voorstellingen tijdens Graceland Festival
IFES Nederland	Verdiepingstrajecten De Grote Vragen
Raad voor Levensbeschouwingen	Wie zijn wij
Veelkleurige Religies Rotterdam	Kwartiermaker

Houd onze social media-kanalen en de nieuwsbrief in de gaten voor meer informatie over lopende projecten.

Financieel

Benieuwd naar de inkomsten en uitgaven in 2022? Ga naar www.kerkenwereld.nl voor een financieel en bestuurlijk overzicht van Kerk en Wereld.

Vraag subsidie aan voor jouw project!

Heb je al een subsidie ontvangen of is het jouw eerste keer: schroom niet om het vernieuwde aanvraagformulier in te vullen.

We ondersteunen heel graag mooie initiatieven die zich inzetten voor onze maatschappij.

Ga naar kerkenwereld.nl en download het vernieuwde aanvraagformulier.

KERK EN WERELD

Protestantse
Kerk